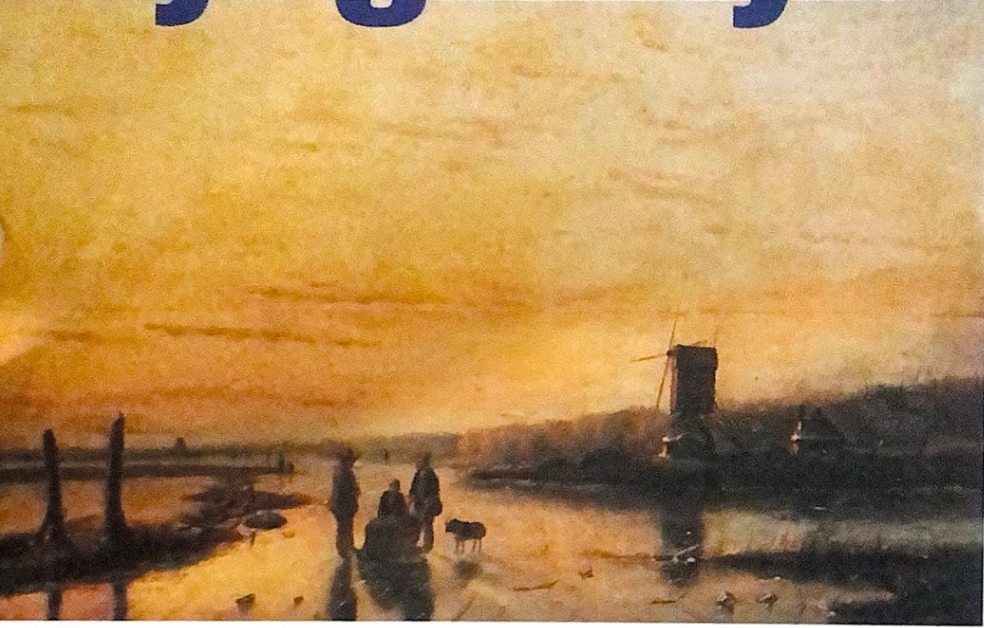

SAHTE TABLO SATIŞLARI: BİRİLERİ PARA MI AKLIYOR?

Karaparaaya “yağlıboya”

Eskidji Müzayede Evi'nin 2 Nisan 2000'deki müzayedesinde satılan bazı tabloların sahte olduğunun Sotheby's tarafından da belgelenmesi, piyasada dolaşan karapara aklama iddialarını yeniden gündeme getirdi. Sahte tablo skandalları rutin bir dolandırıcılığı mı ifade ediyor?

**TUNCAY
OPÇİN**

Siz 500 bin doları sokağa atar mısınız? "Delirdin mi sen" diyeceksiniz. Oyle ya, varlıklı bir işadama için bile büyük bir meblağ 500 bin dolar.

300 milyar liradan fazla bir para. Peki bunca parayı sahte bir resme yatırmakla sokağa atmak arasında ne fark var? Elden çıkartılması hayli zor, ödenen paranın ge-

ri dönmesini imkânsız kılan böyle tuhaf bir "yatırım"ı kim göze alır? Hele meblağ, mesela 1.5 milyon dolara kadar çıkıyorsa?

Şimdi İstanbul resim piyasası bu sorunun yanıtını arıyor. Doğal olarak akla hemen, uzun süredir konuşulan, bu piyasa vasıtasıyla "karapara aklama" ve vergi kaçakçılığı iddiaları geliyor. Resim ve antika piyasasının du-

ayenlerinin Aktüel'e anlattıkları da şüphelerle birlikte iddiaları doğrular nitelikte.

AB'yle patlayacak

Sözkonusu karapara aklama çarkının müzayedelere katılan sahte alıcılarla dönmeye başladığı herkesin üzerinde birleştiği bir husus. Elindeki resmi müzayedeye koyan kişi, birkaç arkadaşını

arttırmaya sokup resmin gerçek değerinin çok üzerine çıkmasını sağlıyor. Sahte resim ve telif hakkı davalarının tanınmış ismi avukat Ünsal Piroğlu bu yöntemin hem alıcılar hem de satıcılar tarafından sıklıkla uygulandığını söylüyor.

Sanat Çevresi dergisi Genel Yayın Yönetmeni Hamit Kınaytürk de bu işi meslek haline getirenlerin varlığının uzun süredir konuşulduğunu söylüyor resim piyasasında. Kınaytürk'e göre, elinde aynı ressamın çok sayıda sahte tablosunu bulunduran kişi, deneme maksadıyla birini sa-

tışa çıkartıyor. Sahte alıcıların tuzağına düşerek tabloya talip olanların sayısı arttıkça da gazetelere yansıyan astronomik fiyatlar oluşuyor. Spekülatörler de bu fırsatı değerlendirerek talep oluşan tabloları çok yüksek fiyatlarla elden çıkartıyor.

Resim piyasasının en eski isimlerinden olan galeri sahibi Yahşi Baraz, yöntemin sadece Türkiye'de değil ABD ve Avrupa'da da karapara aklamak veya vergi kaçırmak için kullanıldığını söylüyor. Bu yöntemde göre, herhangi bir tabloyu yüksek fiyattan satın alan işadama, aynı ressa-

mın elinde bulunan diğer tablolarını birkaç ay sonra müzayede fiyatından bir müzeye veya vakfa bağışlıyor. Hayır işlemek uğruna ya da müze sevgisinden değil şüphesiz, vergiden düşmek için. Özellikle vergi mevzuatından dolayı New York sanat piyasasında bu tür alım satımların çok sık yaşandığını anlatıyor Baraz. Koleksiyon A.Ş.'nin sahibi ve yöneticisi ünlü müzayedeci Behruz Büyükoğlu da Baraz'ın anlattıklarını doğruluyor: "Vergi kaçırmak için çok sık kullanılan bir yöntemdir bu."

Baraz, resim ve antika pi-

Selim Sipahioğlu (üstte), hırsının kurbanı oldu. Ucuza aldığı Andreas Schelfhout'a (yanda) ait tablo sahte çıkınca yeni araştırmalara başladı. Buldukları karşısında ise şaşkınlığını gizleyemiyor.

yasasında karapara aklanma iddialarının üzerine mutlaka gidilmesi gerektiğini belirtiyor: "Uyuşturucu, kaçakçılık gibi en sert işlerden büyük paralar kazanılır; sonra da getirilip en yumuşak piyasaya yani sanata yatırılır. Mesela bir resmi 10 bin dolara alır, 100 bin dolara sattım diyerek 100 bin doların girişini yaparlar. Vergisini de verdikleri için 100 bin doları aklamış olurlar."

Büyükoğlu da destekliyor

Baraz'ın söylediklerini: "Sizde tablo var. İşadamısınız, yüksek vergi ödeyeceksiniz. Bende de karapara var. Elinizdeki tabloyu karaparacıya verirsiniz. O da bir adamı vasıtasıyla müzayedeye koyar. Müzayedede tablonun asıl sahibi tablosunu alır. Para ödemiş gibi gözüktüğü için de vergiden düşer. Karaparacı da dededen kalma tablosunu sattığı için 500 bin, 750 bin dolar gibi bir tutarı, vergisini de ödeyerek kayıtlarına

FOTOĞRAFLAR: TARIK ERSOY